

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

De Tribvs Tabernacvlis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

malis irruentibus subito in me, quæ retrahunt sapius cor meum à caelestibus bonis meditandis. Adesto mihi pie Deus, & pone me iuxta te; ne incipiam vagari & elongari à summo bono, quod tu es Domine. Nam in te solo, totum bonum meum. Da te ipsum mihi, & sufficit animæ meæ, Domine Deus salutis meæ. Amen.

DE TRIBVS
TABERNACVLIS.

In his tribus tabernaculis, castra tenent tres militares virtutes.
In primo paupertas, in secundo humilitas, in tertio patientia: de quibus tria sunt capita.

CAPVT I.

De paupertate.

§. **D** S T scriptum in Propheta: *Patientia pauperum non peribit in finem.* Magna est, Domine Deus meus, patientia serueru tuorum. Et hæc est victoria eorum, qui cuncta superant aduersa in hoc mundo. Dixisti enim: *In patientia vestra possidebitis animas vestras.* Tu multipliciter nos probas, & vndique tribulationibus nos circumcingis, nunc foris, nunc intus, nunc apertis, nunc occultis nos examinas tentationibus: ita vt in nobis nihil sit, quod per tentationis ignem non transeat. Vis nos in omnibus tentare, in multis angustiare: vt in omnibus probati, & ex multis miserijs liberati, gratias multas tuæ referamus misericordiæ & bonitati. Hoc placitum est visumque bonum in conspectu tuo, & vtile ad profectum nostrum. Si tu Domine Deus noster pro nobis, quis contra nos? Sequar ergo te Domine, quocumque ieris, dummodo mihi dux in via tu fueris. Si ambulauero in medio vmbre mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Confitebor tamen aduersum me iniustitiam meam Domino, & infirma mea non abscondam: si fortè à bono medico, consolationis fermenta percipiam. Vide Domine paupertatem & infirmitatem meam, attende quæ dico, tibi enim reuelau i causam meam. Ea desidero requiem, & tu iniungis mihi laborem. Anhelo ad sublimia, tu autem proponis humilia. Quæro deliciarum copiam, sed tu suades paupertatis inopiam.

2. Estne, Domine Deus meus, istud consilium & verbum tuum?
Vtique.

Psal. 9.

Luce 21.

Psal. 28.

Vtique. Et quomodo coarctor, vt perficiatur in me? Dilige (inquit Dominus) me, & non angustiaberis in te. Facile est in igne charitatis, consumi omnem angustiam paupertatis. Dulce est amanti compauperari filio Dei. Leue est omne onus, quod charitas tolerare iubet. Nec erit cuiquam labor durus, qui charitatis pane fuerit confortatus. Bene locutus est Domine, fiat quæso sicut dixisti. Qui dedisti consilium, fer & auxilium. Efficiatur totum suauē, quicquid videtur carni graue: & onus leue, quod iam antè videbatur importabile. Exultet caro mea in Deo viuo, & spiritus meus in Deo salutari suo. *Quàm bonus Israel Deus is, qui recto sunt corde!* Diligam te Domine virtus mea, firmamentum meum, & refugium meum. Diligam etiam sanctam paupertatem, humilitatem, & patientiam, sequendo viam tuam & sanctorum tuorum. Habebo amodo paupertatem pro diuitijs, humilitatem pro gloria, patientiam pro requie. Sic mihi de his cura, & placeant quæcunque spiritus requirit, quia caro non prodest quicquam. Delester in his sicut in omnibus diuitijs, & pes superbiorum diuitum, atque suauiter viuentium, non moueat me. Cadent enim ipsi, cum venerit dies illorum, & finis eorum sine honore. Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Iesu meo: qui factus est mihi exemplum paupertatis, humilitatis, & patientiæ.

Psal. 17.

Ioan. 6.

Abac. 3.

Num. 12.

3. Reg. 17.

Matt. 17.

Matt. 11.

Isaie 66.

Matt. 5.

3. Considerans ergo prædictas virtutes in te Domine, & in quibusdam seruis tuis, inuenio te super omnia humilem, Moysen verò seruum tuum valde mansuetum, & Heliam multum pauperem. Recordor quoque illos tecum in monte aliquando apparuisse; & qualiter Petrus ait, Domine si vis, faciamus hic tria tabernacula, tibi vnum, Moyse vnum, & Helie vnum. Secundum quem modum, prædictas virtutes quasi tria tabernacula aspicio, in quibus habitare desidero. Si dixerò, quòd Dominus meus habitauerit in tabernaculo humilitatis, quid conuenientius? *Discreto* (inquit) *à me, quia mitis sum & humilis corde.* Igitur tabernaculum tuum Domine humilitas est, in quo verè Spiritus sanctus requiescit. Vnde scriptum est: *Super quem requiescam, nisi super humilem & quietum, & trementem sermones meos?* Moyses verò quale tabernaculum habuit? Si mansuetudinem eius considerauerò, non dubium quin erit patientia. Erat enim (scriptura testante) Moyses vir mitissimus super omnes homines, qui morabantur in terra. Hoc tabernaculum factum est secundum exemplar, quod in monte monstratum est, vbi Dominus ait: *Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.*

4. Helias iam venit: sed eamus & videamus, vbi habitaret. Quòd si paupertatem & abstinentiam illius inspexero, paupertas utique respondebit, Quia ego sum. Habitauit in tabernaculo paupertatis

per tatis, magnus ille Helias propheta. Testantur corpi, qui cum *1. Reg. 17. &*
 pascebant: spelunca, in qua latebat: asperitas vestium, quæ cum *19.*
 tegebat: & angelus Domini, qui subcineribus panem & aquam
 illi ministrabat. Quàm bonum est nos hîc esse, & quàm iucundum
 in his tabernaculis habitare? O si merear inter sanctorum tuorum
 numerum, vnus de minimis inueniri, vt locum inueniam in do-
 mo tua: & cum defecerit virtus mea, illi me recipiant in taberna-
 cula sua? Quàm felix etiam essem, si inter tam preciosissima ta- *Luca 16.*
 bernacula, vel parvulum vnum mihi ædificare possem: vt digna-
 retur ad me venire Dominus Deus, & mansionem facere? Scio
 enim, quòd libenter habitat in his virtutibus Dominus & rex
 virtutum. Nunc igitur loquere Domine ad seruum tuum, quia
 audit seruus tuus; & ostende mihi secundum multitudinem mi-
 sericordiæ tuæ, sanctitatem paupertatis, gratiam humilitatis, &
 fortitudinem patientiæ.

5. Et Dominus: Quòniã in verbis meis quæris consolari, &
 in his tribus virtutibus optas erudiri, libenter faciam quod pre-
 caris. Sed de paupertate, quæ initium harum videtur, sermo inci-
 piendus est. Beatissima paupertas, quæ specialem apud me obti- *Paupertatis enco-*
 net sanctitatis locum, in tuo corde vtinam altius imprimatur. *mion.*
 Audiuim gemitum tuum, quomodo anxius sis in paupertate, *Luca 1.*
 sed displicuit mihi. Non est hæc res bona, quam audio de te.
 Nonne est ista, quam elegi, & signata in thesauris meis? Surge, &
 transi cum pastoribus vsque Bethleem; & vide hoc verbum, quod
 caro factum est, quod Dominus ostendit tibi, & cognosce, an ibi *1. Cor. 8.*
 paupertas defuit. Vide paupertatem meam, & comparatione e-
 ius, satis modica tua paupertas, aut etiam nulla erit. Magnum v-
 tiq; chaos positum est, inter meam tuamq; paupertatem. Nam
 ipse cum diues essem, nulliusq; egerem, pauper & exul in *psal. 22.*
 mundo fieri, & hoc propter te, non erubui. Tu verò, qui pauper
 es & nudus, qui nihil in hunc mundum tulisti, nonne istud atten-
 dere debuisti? Iam cesset querela tua. Sufficere credo ad consola-
 tionem tuam, si meæ paupertatis magnitudinem intentius aspe-
 xeris. Epulari autem & gaudere, non modò, sed in futuro debes.
 Ibi enim edent pauperes, & saturabuntur, & laudabunt me om-
 nes qui exquisierint me in sancta paupertate. Non est seruorum
 Dei de præsentibus lætari bonis, & mundi conformari pompis;
 sed despectis eius delicijs, ad paupertatis meæ delicias confuge-
 re. Verum paupertas ac humilitas mea his cordibus delicie sunt, *Apost. 16.*
 quibus diuitiæ terrenæ viluerunt. An fortè cum diuite vis indui
 purpura & bysso, & quotidie splendide epulari? Vide ne contin-
 gat tibi cum illo in inferno æternaliter cruciari. Hoc est autem
 iudicium meum, quia opera illorum sequuntur illos. *Luca 16.*

6. Vnum

6. Vnum iam superest, vt penuriam patienter amodo feras, aut de numero pauperum meorum non eris. Viam pauperibus speciosam ostendi, laborantibus & pulsantibus portam aperui: humilibus regni ianuam patefeci, & diues non transibit per eam. Vis videre intrantem? Aperi oculos tuos, & vide. Factum est autem, vt moreretur mendicus, & portaretur ab angelis in sinum Abrahamæ. Iucundane visio? Iucunda vtiq; & omnino desiderabilis. Et quomodo huc ascendere potuit? Et quis est, qui eum sequi possit? Memento fili, quod Lazarus iste fuit vlcerebus & miserijs plenus, qui esuriens & sitiens ante ianuam diuitis iacuit. Et qui tanta pro nomine meo pertulit, nonne intrare in gaudium meum dignus fuit? Imitare eum, si vis. Si enim mihi placita erat anima illius, vade hoc, nisi quia placuit prius paupertas & patientia eius. Vade, & tu fac similiter. Amen dico tibi, nisi conuersus fueris, & factus sicut Lazarus iste, aut vnus e pauperibus meis, non poteris ab angelis suscipi in celis. Nemo intrabit, nisi mundus fuerit. Et si immundus fuerit, purgabit eum Pater meus in camino paupertatis, & aqua tentationis expiabit eum: & sic mundatus, post mortis occasum ad castra sanctorum reuertetur.

Sepor. 12.

7. Intellexisti hæc omnia? Etiam Domine. Et nunc quid dicam? Venit hora, & nunc est, vt multi hanc sanam doctrinam non suscipiant; sed vnusquisque, quod sibi placitum & delectabile videtur, hoc magis impleat. Tu verò non ita didicisti Iesum Christum, ante cuius oculos paupertas eius proscripita est. Audi tamen rursus, quæ loquar tibi. Familiaris amica mea paupertas, quam in terris multipliciter dilexi, & astringi, meisque commendare amicis disposui; sic à multis aliena facta est, vt vix locus sit, quo per eius requiescat. Et si interdum videtur apud quosdam morari, statim cum grossiora queque & abiectiona eam viderint diligere, timore quodam exterriti, aut desiderio melioris edullij dicunt. Recede à nobis, viam scientiarum tuarum nolumus, contraria enim es desiderijs nostris, via tua via difficilis, & calles tui durissimi. Quare venisti ad nos? An ideo, vt occideres nos, & pecora nostra? Pecora carnem suam vocant.

*Paupertatē
multi reij-
ciunt.*

8. Ecce paupertas, quid isti dicunt, & quantum tibi detrahunt. Sed scio, quia nihil mali disposuisti contra eos, sed in iussione mea ad curanda vulnera peccatorum eorum, ad nutriendum quoque si quas habuerunt virtutes, ad illos accessisti. Longè aliter sentiebat sanctus ille, qui dicebat: *Parasti in conspectu meo mensam aduersus eos, qui tribulant me. Parasti in dulcedine tua pauperi Deus.* Et iterum lætus psallebat: *Quoniam inops & pauper sum ego. Et Pauper & inops laudabunt nomen tuum.* Verumtamen paupertas (amica mea) noli contristari. Non enim te abiecerunt, sed me. Qui e-

*Psal. 22.
Psal. 67.
Psal. 85.
Psal. 87.*

nim

sim te spernit, me spernit: & qui te recipit, me suscipit. Scio, quòd non ab omnibus diligeris: taceo, quòd interdum cum indignatione effugaris. Omnia hæc faciunt tibi, quia non nouerunt te, nec quanti sis meriti apud me. Tu verò ne timeas, quia ego sum, qui elegi. Emi te, & cunctis opibus preciosiorem, cunctisque deliciis suauiorè extimaui te. Ab infantia mea exquisiui te, & vsque ad senectam & senium non recessi à te.

9. O vos omnes, qui transitis per viâ, attendite & videte, si est talis paupertas sicut paupertas mea. Filie Siõ, occurrite modò, & videte regè Salomonem in diademate, quo coronauit eum mater sua: quomodo eum reclinauit in præsepio, qui semper erat in Patris imperio: quomodo pannis eum inuoluit, qui cælum & terrâ palmo concludit. Videte pannos meos & linteola mea, quibus adhuc puer inuolutus sum; & mihi similè si vidistis, venite & arguite me & paupertatè meâ. Ecce signum, quod ostendi vobis, quod annunciatum est ab angelis, apparuit in terris, per Mariam virginem impletum est, vt vidistis. Vsquequo paruuli non diligitis paupertatem, cum paruulus natus sit vobis, & paruulus datus sit vobis? Sed diuitibus videtur hæc stultitia, & superbis ignominia: mihi tamè & omnibus electis meis, sapientia est atque gloria. Considera (quæso) & alia facta mea. Ieiunauit quadraginta diebus & quadraginta noctibus, nihil manducans in illis, postea verò esurij. Vide, quid feci, Hoc erat ieiunium meum, quòd elegi, quod opere compleui. Quis mihi laborem hunc recompensare poterit? Et quis est, qui vel in modico me imitari gestit? Quisquis ille est, dilectus mihi est. Fatigatus ex itinere super puteum sedi, & à muliere Samaritana aquam petij, & dixi: *Da mihi bibere.* Ecce, aquam ad potandum petij, qui hominibus vina dare consueui, & aquam in vinum olim mutauit. Discipuli autem mei abierunt in ciuitatè, vt cibos emerent, & reuertentes dicebant. *Rabbi manduca.* Tanquam necessitatem patienti hæc mihi ministrabât, vt paupertas probaretur in me, & multa necessitas, quâ pro salute hominû suscepi, nota fieret. Et nunc si diligis, sequere me, quia maiora his tibi demonstrabo. En pauper & nudus, tandè in cruce sum suspensus. In omni etiam vita mea parû videbar habere, iam cunctis ablatis, solus & nudus in cruce figor. Quis me pauperior, qui omni solatio humano destitutor? Hæc in corde tuo scribere debes & intentè cogitare, quia ad amorem sanctæ paupertatis possunt te accendere. Ecce paupertas (amica mea) quibus verbis & exemplis te magnificauit; & nunc iterum cui assimilabo te amica mea? Similis es hominibus gaudentibus in Spiritu sancto, & dicentibus: *Tanquam nihil habentes, & omnia possidentes: ut egentes, multos autem locupletantes.*

O p

Nos

Cant. 3.
Christus
quàm pau-
per fuerit
aperitur.
Luca 1.

*Isaia 9.**Matt. 4.**Ioan. 4.**Ioan. 2.**Matt. 27.**2. Cor. 6.*

*x. Cor. 4.
Phil. 3.*

Nos infirmi, nos ignobiles propter Christum: omnia arbitramur ut stecora, ut Christum lucrifaciamus. Quam apta similitudo, & vitanam in multis mihi annuncietur talis æmulatio.

D. Frãcisc.
paupertatis cultor.

10. Recordor iam pauperis serui mei Francisci, qui paupertatem summè dilexit. Verè fidelis, & multum fidelis ille seruus meus; qui sic illam diligebat, ut ex cordis affectu dominam suam vocaret. Et cum dilexisset eam, etiam vsque in finè vitæ suæ dilexit. Ideoq; in regno meo mecum tripudiat, quia prius in mudo cum sancta paupertate commerciũ faciens, lætus erat. Vnde etiam illi occurrens, dignanter & dulciter eam in hæc verba salutabat: Beneueniat domina mea paupertas, castitas, & obedientia. Ista scilicet paupertas, & duæ prædictæ sorores eius, sunt præcipua vota religionis. Hæc de humili dixi Francisko,

D Marti-
nus pau-
per.

11. Sed & de aliis sanctis vis forsã tibi quædã breuiter apponi, quorum paupertas toti orbi refulget. Nosti Martinum virum sanctissimum, qui ob singularem deuotionem paupertatis, Martinus pauper & modicus meruit appellari. Ne hoc videatur tibi despectum, quia in paupertate fuit, & est sanctorum gaudium hinc in eius laudem sublimiter decantatur, Martinus Abrahæ simulatus excipitur, Martinus hic pauper & modicus, cælum diues ingreditur, hymnis cælestibus honoratur. Si tibi amarum videtur pauper & modicus, dulcescat interim cælestis regni introitus. Proponam & alium ciuem fidelissimum, sanctæ paupertatis amatorem. Hic est beatissimus præsul Augustinus, doctor magnificus, de quo ita canit clericorum chorus; Testamentum nullum fecit, quia vnde faceret pauper Christi non habuit. Et rursus in hymno; Amatorem paupertatis, te collaudant pauperes, &c. Hi sunt pontifices almi, pauperes spiritu, pauperes rebus, sed meritis locupletes & clari virtutibus. Plures adhuc potuissim testes paupertatis adducere, sed hæc breuiter, sufficiant, ne te onerare videar.

D. August.
pauper.

12. Et dixi: Cur ita loquitur Dominus meus? Non enim attidior audire, quæcunque dignetur magister & Dominus meus seruo suo dicere. Ostende mihi alios, & sufficit mihi. Qui sunt isti, & quæ omnia eorum? Isti (inquit Dominus) sunt electi amici mei, in eremo olim conuersantes patres antiqui, Paulus, Antonius, Macharius, Pachomius, Arsenius, & Romæ quondã Alexius, atq; Ioannes elemosynarius, dilectus frater Martyrius, & pauper ille Seruulus; quorum meminit sanctus Papa Gregorius. Horum conuersatio cunctis est viuendi speculum, & elemosynas eorum narrabit omnis ecclesia sanctorum. In his lucebat humilitas, gaudebat paupertas, triumphabat patientia. Sed & sanctissimam Elizabeth viduam, quam reticere nolui, in exemplum

Diuorum
aliquot ca-
talogus,
qui pau-
peratatem
amauerunt.
Ecc. 31.
Elizabeth
Hungarica
paupertas.

plum amandæ paupertatis tibi commendo Cuius vitam & mo-
res frequenter (rogo) inspicias, vt amore virtutū eius, ad veram
perfectiōē accendaris, & totus in amore cœlestiū illius exem-
plo te erige; vt despectis mundi delectamentis, verus pauper spi-
ritu effici possis. Iam ad propositum ordinē sermo redeat, & o-
mnis pauper pro nomine Christi diligenter ausculter. Multa ha-
beo de vobis diuitib. dicere & iudicare, sed vos nō recipitis me.

13. Vobis dico pauperibus, audite me quoniam estis ex oui-
bus meis. Nolite timere pusillus grex, quia placuit Patri meo
dare vobis regnum. Pauperem quidem vitam hic geritis, sed
multa bona habebitis, si me in paupertate dilexeritis. Si dilige-
retis me, gauderetis vtique, quia ad euangelizandum pauperi-
bus missus sum in mundum. Cū essem in mundo, dilexi pau-
peratē: diuitias verò habere nolui, quia non sunt ex Patre, sed
de mundo. Qui enim volunt diuites fieri in hoc seculo, inci-
dunt in laqueum diaboli, & in varia desideria cordis, & diffici-
lè intrabunt in regnum cœlorum. Non est autem regnū meum
de hoc mundo. Si ex hoc mundo fuisset regnum meum, mini-
stri vtique mei deseruissent mihi, & magno comitatū mihi asti-
tissent. Nunc autem regnum meum non est hinc, sed factus sum
seruus & minister totius mundi. Non enim veni ministrari, sed
ministrare; & dare animam meam redemptionem pro multis.
Inclinate ergo pauperes mei aurem vestram in verba oris mei,
& discite à me, quia in paupertate vos præcessi. Sufficiat vobis
paupertas vestra, vt diuitiæ computentur. Gaudete & exultate
cum ea, quia merces vestra multa est in cœlo. Non turbetur cor
vestrum, neque formidet, quia ego sum, qui loquor vobis. Vi-
riliter agite, & confortamini omnes, qui amicitiam cum sancta
paupertate coniungere statuistis. Permanete cum ea, & ero vo-
biscum. Nolite lugere neque contristari, quia diuitias non ha-
betis, sed letamini in Domino Deo vestro, quia eas contempsi-
stis, & pauperes Christi facti estis.

14. O sancta & laudabilis paupertas, quibus te laudibus offerā,
quomodo te appellabo, & quibus modis te amicis meis recom-
mendabo? O quàm mirabile exemplum ostendi cunctis fratri-
bus egentibus propter me, quando inops & pauper factus sum
propter illos: sed timeo adhuc satis quòd peregrina sis in mul-
torum cordibus. Veni proinde, quia mittam te ad quandam fa-
mulam mihi nonissimam. Peregrinare paruo tempore apud il-
lam, donec veniat tempus visitationis tuæ. In die visitationis
tuæ, eris gloriosa & sublimis; nec vocaberis tunc desolata, sed
dilecta mea, & eris corona gloriæ, & diadema in manu Dei tui.
Tunc fulgebis sicut sol in regno Patris mei, & pulchra eris vt

*Luc. 12.**Tobia 4.**Isaie 6.**Matt. 17.**1. Tim. 6.**Matt. 19.**Ioan. 18.**Matt. 20.**Matt. 5.**Isaie 62.**Ps. 14.*

Psal. 90.

luna in conspectu meo. Interim tamen multa pro nomine meo oportet te pati, & per multas tribulationes intrare regnum celorum. Noli tamen in hoc deficere, quia tecum sum in tribulatione; eripiam te, & glorificabo te.

Iean. 14.

15. Perge proinde secundum meum consilium ad locum, quem monstrauero tibi. Scio, quod domina loci illius te libenter propter nomen meum gaudenterque suscipiet. Tam mihi de illa per seruum quendam famosissimum intimatum est, quoniam tibi sancta conuersatio eius per omnia congruit. Vnde nec ipsa sine te perfecta esse, aut diu sola non potest consistere. Surge dilecta, amica mea paupertas, & veni. Sed dicis mihi, Domine quod vadam, & quomodo possum viam scire? Per me inquam transibis, & mox habitationem illius attinges. Ego enim sum via. Et quod (inquis) nomen est huius tam sanctae famulae, de qua tanta bona audio Domine? Indica mihi, vt audito nomine exurgam, & transeam cum festinatione. Et cum perueiero ad illam, saluabo eam, & dicam: Benedicta filia tu a Domino, gaude & laetare filia Sion, quia ad te me misit Dominus.

Paupertas
humilitatis
custos.
Ruth. 1.

16. Quid tu, o paupertas, interrogas de nomine? Magnum enim nomen eius apud me, & apud seruos meos preclarum valde. Ipsa vocatur humilitas. Sanctitas & virtus eius, angelis & hominibus venerabilis est. Pro hac scriptum est de te: Bonis meritis, paupertas solet esse custos humilitatis. Ecce paupertas, ecce haec est, de qua dixi tibi. Haec est Noemi illa, pulchra est, & amica mea est. Sicut te ab initio dilexi, ita & hanc diligo. Custodi hanc humilitatem, quam maximè in sanctis meis diligo. Nolo, vt derelinquas eam: nam si rectè perpendere velis, similiorem tu in omni terra non inuenies, apud quam securius diutiusque morari possis. Omnes te relinquunt, omnes despiciunt, sed humilitas vera te in domum suam introducit. Cognata enim estis, idcirco simul habitare debetis. Non est beatificanda illa paupertas, quae humilitatem nescit: neque Deo placita humilitas, quae paupertatem despicit. Sit igitur vobis cor vnum & anima vna in Deo, nec dicatis vobis aliquid proprium; sed sint vobis omnia communia victus, vestis & omnia, quae ad huius vitae pertinent necessaria. Siquidem paupertas vestis tua interdum videtur vilis & inculta, sed propter hoc a domina humilitate non abieceris. Credo firmiter, quod his exterioribus innotescas, qualis apud me sis intus, dummodo non erubescas. De vilibus indumentis erubescere, signum est latentis superbiae & de his gloriam querere, vitium hypocrisis. Calcei tui veteres sunt, nonnunquam & confectos vidi; sed humilitas in his ambulare non veretur, quia multi sanctorum nudis pedibus transierunt. Vnde apertissime legitur in

Isaia

Isaia propheta, quia dixit ad eum Dominus: *Vade, & solue saccum de lumbis tuis, & calcamenta tua tolle de pedibus tuis: & facit sic, vadens nudus & discalceatus.* Ecce testis idoneus, ad probandum veritatem rei. Mensa tua, o bona paupertas, simplicibus cibis tantumque necessariis contenta est; humilitas huic interesse sobrietatis conuiuio vult, pro nomine meo libentissime. Scio, inquit, abundare, & penuriam pati; vbique & in omnibus instructa sum. Omnia possum in eo, qui me confortat,

17 Scire tamen etiam debet, quisquis hæc verba legerit, quod infirmis & debilibus paupertas condescendere misericorditer nouit: sed fortioribus hæc ardua proponit, ut habeant semper, quo crescant. Hinc est, quod ipsa laboribus & fatigationibus sepe insistit, nec panem suum ociosa comedit ut apostoli verba complere possit, qui dicit: *Nulli onerosus fui, sed in fatigatione die & nocte panem ociose non comedi;* & multa consimilia. Humilitas autem collaborans paupertati, de quibusdam per Prophetam conqueritur: quia in laboribus hominum non sunt, & cum hominibus non flagellabuntur, ideo (inquit) tenuit eos superbia. Et in euangelio, dum alios videret in foro stantes ociosos, increpat illos dicens: *Quid hic statis tota die ociosi? Ite & vos in vineam meam, & quod iustum fuerit, dabo vobis.* Paupertas in stratis indispositis, aut interdum in stramentis, culcitris, aut mattulis, requiem sibi qualemcumque suscipit. Humilitas verò non in mollibus nec preciosis lectis requiescit; sed nec cum cunctis rebus, quæ sunt mundi, statuit vel exiguam amicitiam iungere. Legit enim, quia Ioannes inducus erat pilis camelorum, & qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt. Et audiuit de me: *Vulpes foveas habet & volucres celi nidos; Filius autem hominis non habet, ubi caput suum reclinet.* Paupertas etiam seruos & ancillas, prædia & palatia, cuncta quoque, quæ ad honestatem aut commodum presentis vitæ pertinent, non possidet, alioquin venerabile nomen suum amitteret.

18 Omnia hæc humilitas nec habet, nec habere cupit; sed filio Dei coæquari volens, dicit: *Ego sum, quæ veni ministrare & non ministrari.* Ancilla Christi sum, dominari mihi non licet. Summa ingenuitas mea est, ut seruitus Christi in me reluceat. Ego quæ statui soli omnium creatori deseruire quomodo unquam poterò his vanis & caducis vel ad horam intendere? Longè à me & à domo mea sit omnis, qui paupertatem & simplicitatem non prætenderit. Propterea scito paupertas dilectissima, quod pro voto & cum gaudio à domina humilitate (si tamen ita velit appellari) solummodo suscipieris. Ceteris quidem incognita es, & puto quod diu remanebis, non sit tibi cura. Memento, quod & ego ipse multis incognitus extiti. Si me persecuti sunt, & te

Isaia. 20.

Phil. 4.

Prou. 32.

Cor. II.

Psalm. 72.

Matt. 20.

Matt. 3.

Luca 9.

Matt. 22.

Humilitas
sola pau-
peratatem
amat.

Igan. 13.

persequentur. Si me oderunt, & te pariter odio habebunt. Memento sermonis mei, quem dixi, quia non est seruus maior domino suo. In humilitate & patientia, erit fortitudo & consolatio tua. Respondens autem paupertas in persona pauperis, ad Dominum dixit: Ego ancilla tua, fac mecum secundum voluntatem tuam. Tu locutus es ad famulam tuam, & vnde hoc mihi, vt inueniam tantam gratiam coram oculis tuis? Quam clemens es in misericordiis tuis, vt peregrinam agnosceres, viduam benediceres, & desolatam non relinqueres.

Thil. 2.

1. Pet. 2.

Iacob. 2.

Isaia. 49.

19. Non præ gaudio se capit cor meum, quomodo tanta maiestas non dedignatur me infirmam aspicere: tanta celsitudo, humiliatam & conculcatam inquirere: tam potentissimus rex & opulentissimus, pauperculam diligere. Et quid hæc aliud, quam diuitiarum bonitatis eius, viscera misericordiarum eius, & ineffabilis dulcedo charitatis eius? Magnū erat, si mei recordari voluisset, & aliquem ad me de minimis seruis suis destinasset. Nunc autem surrexit de solio suo regali, potentiam regalem paupertate commutans, habitu inuentus est vt pauper homo; formam etiam serui induens; nec tantum serui, sed etiam mali serui, vt pro omnibus morti traderetur & crucifigeretur: qui nihil morti debebat, in quo nec dolus inuentus est. Per omnia similis factus mihi, ætate, habitu, & cognatione; quia puer paruulus & pauperculus erat: non diuites, sed pauperes etiam parentes elegerat. Magna mihi proinde gloriatio & exultatio, multa fiducia & consolatio in Christo Iesu. *Consolamini, consolamini populus meus*, dicit Dominus Deus vester. Quis populus Domini, si non pauperes eius? Non populus Dei, diuites seculi.

Lucæ 6.

Matt. 5.

Matt. 18.

Psalm. 67.

Isaia 9.

Psalm. 9.

20. Væ enim vobis diuitibus, qui habetis consolationem vestram. Propterea dixit Iesus; *Beati pauperes spiritu, quoniam vestrum est regnum celorum*. Siue de corporali, siue de spirituali paupertate id intelligitur, in singulis voluntaria paupertas predicanda & amanda videtur. Videte ergo ne contemnatis vnum de pusillis istis, qui in me credunt, & pauperes propter nomen meum facti sunt. Ego enim, dicit Dominus Deus, sum pater pauperum, iudex orphanorum & viduarum. Desiderium pauperum exaudiui præparationem & humilitatem cordis eorum audiuit auris mea. Nolite tangere eos, neque per vim neque per fraudem nocete eis. Ego vindex sum omnium. Ne ergo velitis eos contristare, mei enim sunt omnes pauperes. Et nunc vbi estis pauperes mei? Nunquid non audistis vocem meam. Ecce quanta pro vobis edidi testimonia, vt vobis grata esset dilecta paupertas, amica mea.

21. Hanc dixi amicam, quia proprio actu & habitu feci preciosissimam.

siſſimam: vt diſcant omnes reges & principes terræ, non eã habere cõtempri, ſed ſuſcipere & venerari ſicut verè chariſſimã; quam cęli & terræ rex ſuper omnes reges, in ſacra ſua dedicauit infantia. Si non creditis verbis meis operibus credite. Ite ergo, & videte locum, vbi poſitus erat Dominus, aut in præſepio, aut in ſepulchro. Nõne ego ipſe ſum Chriſtus. Palpate ergo & videte, quia diuitias & voluptates non habeo, ſed pannos & ſudarium. Iam credite, quia diues non ſum, & paupertatem meã diligite. Hęc ad laudẽ paupertatis ſufficiant, quæ verè laudabilis eſt, & ab omnibus Dei ſeruis multũ amari debet; quia Deus illam & omnes ſãcti, cunctis diuitiis mundi præferebant.

CAPVT II.

De humilitate.

1. SED conſequenter ad virtutẽ humilitatis tranſeamus. Humilitas enim, ſi paupertati coniuncta nõ fuerit. Deo placere paupertas non poteſt. Sicut igitur de paupertate, ita (Domine Deus meus) & de humilitate loquere mihi. Multis modis iſtam commendari in ſcripturis tuis audio, & miris in te modis emiſiſſe præ cęteris inuenio. Quis ſic verã humilitatem oſtendere & docere potuit, quem admodũ Deus homo factus. Vnde aperte omnibus dicit: *Diſcite à me, quia mitis ſum, & humilis corde.* Et ſi aliud exemplum verę humilitatis non haberem; quam te Dominum meum Ieſum, nec aliã humiliandi cauſam, omnino ipſe ſolus ſufficeret. Quam ſequar, ſi te non ſequor? Cui credam, ſi tibi nõ credo? Quis mihi perſuadere poterit, quòd humilitas eſt via regni cęleſtis: ſi ille non valet, qui de cęlo venit? Vſquequo inſipientis eris anima mea, ambulans per vias non rectas, ſemper errans, & ad veritatem nunquam perueniens?

Paupertas
ingrata
Deo abſq;
humilitate.

Mat. 11.

Mat. 11.

Ioan. 14.

Luce 12.

Mat. 11.

Mat. 23.

Ioan. 73.

2. Ecce humilitas via eſt, & alia non eſt. Ego (inquit) ſum via, veritas, & vita. Humilia te, inclina te queſo anima mea, & erit Chriſtus vita tua. Noli attendere, quid alij dicant; ſed vide, quid Chriſtus hominibus dicit: *Nolite timere puſillus grex, quia complacuit Patri meo, dare vobis regnum.* Hinc ruruſus & in alio loco exultans in Spiritu ſancto, ad Patrem ait: *Confiteor tibi Pater, Domine cęli & terra, quia abſcondiſti hæc à ſapientibus & prudentibus, & reuelatiſti ea paruulis. Ita Pater, quoniã ſic beneplaciũ eſt ante te.* Quid tibi videtur de Chriſto, cuius filius eſt? Verè Filius Dei erat homo iſte. Si ille in mundo nihil habere voluit, qui omnia cum Patre condidit, quid tu adhuc in illo quæriſ & diligis? Time, quod dicit: *Vos de mundo eſtis.* Cũ Ieſus eſſet adhuc cũ diſcipulis ſuis, & hora appropinquaret paſſionis, volens illis exẽplum

dare perfecte humilitatis ac mutue dilectionis: surgit à cœna, & ponit vestimenta sua, & mittit aquâ in peluim, cœpitque lauare pedes discipulorum suorum. Et ait illis: Scitis, quid fecerim vobis? Vos vocatis me magister & Domine, & bene dicitis. Si ego Dominus & magister vestros laui pedes, & vos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim dedi vobis, vt & vos ita faciatis. O verè summum humilitatis exemplum! Deus, ecce, hominum seruus factus est, & homo adhuc homini potius Deo subiectus non est. Confundantur & reuerentur omnes superbi quia contempserunt consilium Filij Dei.

3. Vicisti nos Domine Iesu, vicisti nos humilitate tua; ecce confundimur in superbia nostra. Confusio operuit faciem nostram. Quid (inquis) facere debui tibi & superbe, & nõ feci? Cur respicis in me? Putas, quòd sis melior me? Si nõ hoc apparet tibi, forsitan humiliasses te, nunc verò superbia tua ascendit semper. Cõuertimini filij hominũ, & nolite ascendere, quia nõ sum vobiscũ. Si enim ascenderitis, cadetis corã inimicis vestris, & subsannabũt vos; & cognoscetis, quia superbis resisto. Humiliamini sub potenti manu meã, & exaltabo vos. Omnis enim, qui se humiliat, exaltabitur; & qui se exultat, humiliabitur. Quamto volebant ascendere, & ceciderunt quasi lapis in profundũ? Pharaõ & curus eius submersi sunt in mari rubro: Adã & Eva expulsi sunt de paradiso: Angelus, & qui cũ eo erant, proiecti sunt de celo. Et hi omnes propter ascensũ montis superbiã, corruerunt in damnationẽ mortis æternæ. Heu heu Domine, à facie furoris iræ tuæ quis sustinebit? Deiecisti eos, dũ alleuarentur. Cecidit cecidit Babylon, & facta est ruina eius magna. Sed quid faciã miser? quò fugiam? Tremẽs factus sum ego & timeo, quia Deus nec Angelis nec hominibus superbientibus pepercit. Vã mihi, si sic ascendero; & vã iterum mihi, si non descendero.

4. Quis ostendit mihi viam, per quam possim securè & sine periculo ambulare? Ego (inquit Dominus) sum via: per me si introieris, saluaberis. Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & scandalũ non erit vobis, quemadmodũ contigit superbis. Ego lux mundi: Qui sequitur me, nõ ambulat in tenebris, sed habet lumẽ vitæ. Ego forma iustitiæ, ego exẽplar humilitatis, Ego pastor bonus, qui pascos oues meas. Paut eos in innocentia cordis mei, & in verbis oris mei confortauit illos, Domine, qui pascis me à inuenture meã, ne derelinquas me. Spiritus tuus bonus deducet me in terrã rectã, propter nomen tuũ viuificabis me in humilitate tua. Ipsa est, quæ saluam faciet animã meã, & ab æternis casibus custodiet eã. Si fuero humilis, saluus ero. *Memorato mei Domine, ait humilis & contritus latro, cùm veneris in regnũ*

1. Pet. 5.
Lucã 14.

Exod. 15.
Gen. 3.
Isaia 14.

Psal. 72.

Ioan. 10.
Eccl. 24.

Ioan. 8.
Ioan. 10.
Psal. 77.

Psal. 142.

Lucã 23.

tuum. Et dixit illi Iesus; *Amē dico tibi, hodie mecum eris in paradiso.*
 O quāta est virtus humilitatis, quā latroni aperuit gaudia para-
 didi? *Adam ubi es? Domine (inquit) vocē tuā audiui, & timui, eo quod*
nudus essem. Miser, quis te nudauit, nisi superbia tua? *Eritis sicut*
dy, aiebat princeps vester. Mentita est iniquitas sibi, & factus
 est ille, & ecce filii eius omnes miseris & nihil deitatis inuen-
 erunt viri diuitiarū in manibus suis, sed labores & dolores cō-
 prehenderunt eos. Melior est ergo iste humilis latro, quā Adam
 quondam iustus & elatus. Per humilitatem suam iſto ascendit,
 per superbiam ille descendit. Sed quid dixi descendit? Vtinam
 descendisset: nunc autem cecidit in latrones, qui etiam despo-
 liauerunt eum; quia superbia nunquam descendit, sed semper
 cadit. Cecidit in cælo, cecidit in paradiso, in mari, & in omni-
 bus abyſſis. Christus descendit, & de cælo descendit & ipse est,
 qui etiam ascendit super omnes cælos, vt adimpleret omnia.

5. Bone Iesu, quomodo vndiq; pugnas pro me, deponens su-
 perbos & potētes de sede, & exaltans humiles? Et clamasti; *Za-
 chæ festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere. At*
illo festinans descendit, & filius Abrahæ factus est. Domine descende,
 priusquam moriar: *ut filius meus, sic orabat quidam regulus.* Et dixit
 illi Iesus; *Vade, filius tuus viuit.* Descendit etiam Iesus de monte,
 & secutæ sunt eum turbæ multæ; Descendisti Domine, vt saluū
 faceres genus humanū, quod perierat ascendendo. Et quare o-
 mnes tam cupidi ad ascendendum, tam tardi ad descendendum
 inuenimur? *Magister (ait alius) sequor te quocumque ieris.* Bene di-
 xit, sequor te; quia sequendo te nemo errat, quoniam lux es &
 dies; & qui ambulat in die, non offendit. Sequor te quocumque
 ieris, siue ascendendo, siue descendendo, quia bonum ascensum
 & descensum docuisti me. Bonus ascensus, de mundo ad patrē:
 libenter illuc ascendam, quoniam ibi est thesaurus meus indefi-
 ciens, & celebrantur ibi nuptiæ agni: sed & magnus dies festus
 omnium sanctorum mox appropinquabit. Ascendite ad diem fe-
 stum hunc. Ite & dicite fratribus meis: Ascendo ad patrē meum
 & Patrē vestrum, Deum meum & Deum vestrū. Quis ascen-
 det in montem istum, aut quis stabit in loco sancto eius? Mons
 Dei, mons pinguis est iste, vt quid suspicamini montes coagu-
 lator? Altus mons huiusmodi, à iacentibus non videtur. Pro-
 pterea Ioannes, qui pennis contemplationis eleuabatur, vidit
 agnū stantem supra montem Sion. Quem Propheta sequi cu-
 piens, orabat; *Quis dabit mihi pennas, sicut columba, & volabo, & re-
 quiescam?* Ascendit etiam Simon Petrus, & ait: *Domine, bonum est*
nos hic esse. Isti viri sancti te (Domine Iesu) sunt secuti, & osten-
 didisti eis gloriam sempiternam, quam promisisti diligentibus te.

Gen. 3.

Psalm. 75.

Luca 10.

Ephes. 4.

Luca 1.

Luca 19.

Ioan. 4.

Matt. 8.

Ibid.

Ioan. 7.

Ioan. 20.

Psalm. 23.

Psalm. 67.

Apo. 14.

Psalm. 54.

Matt. 17.

Humilita-

te ascendi-

tur, super-

bia def-

cenditur.

Iam

Iam ascensum audiui, quia transit ad regnum tuum omnis, qui relinquit mundum.

Psal. 134.

6. Sed iterum descendimus, quoniam modo tempus descendendi aduenit. Domine inclina caelos tuos, & descende; tange montes superbiae, & fumigabunt. Descende ad nos, quia ad te ascendere non valemus. Si nitimur, deficimus: & si interdum ascendimus, curuum iter facimus, & peius agimus. & labimur in luto profundum. Si qui uerit claudus currere, & contractus pedibus ambulare, tunc potest etiam superbus proficere. Quanto plus currit, tanto magis offendit: & quo altius salit, eo desperatius

Abdia 1.

in ima ruit. *Si posueris in calum* (id est superbe) *nidum tuum, inde detraham*, dicit Dominus. Audiuius superbiam Moab, superbus est valde. Superbia eius & arrogantia eius, plusquam fortitudo eius. Quid superbis terra & cinis? Terra es, & in terram ibis. Descende prius, & tunc ascendes. Vanum est tibi ante lucem surgere, surge postquam sederis, quoniam quidem sic sanctos imitaris. Sedebat Iob in sterquilinio, Dauid coram Domino, Ezechiel in medio captiuorum. Sede tu, & scribe cito; Memeto, quia si Domine, quod sicut lutum feceris me, & in puluerem reduces me. Et

Isaie 10.

Ecl. 10.

Gen 3.

Psal. 126.

Iob. 2.

Ezech. 3.

Iob. 10.

Psal. 50.

Psal. 142.

Luca 18.

in iudicium cum seruo tuo, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens. Recordare & illius Publicani, qui stabat a longe, & non audebat oculos in caelum leuare; sed percutiebat pectus suum dicens: *Deus propitius esto mihi peccatori.* Amen dico tibi, quia descendit hic iustificatus ab illo, id est, pro illo, scilicet Pharisaeo. Quis

Psal. 112.

Psal. 146.

Psal. 135.

Psal. 9.

Psal. 38.

Humilis & modesti mores & cogitatus qui sunt.

sicut tu Domine Deus noster, qui in altis habitas, & humilia respicis in caelo & in terra, qui suscitatus a terra inopem, & de stercore erigis pauperem? Esto in humilitate nostra memor nostri. Custodi paruulos tuos, & humilia peccatores usque ad terram. Iudicare Domine Deus pupillo & humili, ut non apponat ultra magnificare se homo super terram. Ecce per scripturas sanctas transiens, video sicut vulneratum superbum, & ipse de manu tua repulsus est. Sed iam uideri libet e contrario, qualis etiam humilis actu sit & moribus, quae cogitatio eius, & quod signum sanctitatis eius. Et Dominus: *Ecce domi laetetur*, quia humilis locum semper quaerit nouissimum, sicut scriptum est: *Cum imitatus fueris ad nuptias, uade & recumbe in nouissimo loco.* Non tamen hoc fictum, sed hunc debere sibi sentit ex digno. Alioquin non erit illi gloria neque merces apud Patrem, qui in caelis est, qui omnia videt in abscondito. Si ab aliis obiurgatus & diffamatus fuerit, patienter sustinet, & humiliter tacet. Meditatur in corde, quanta opprobria sustinuit Saluator mundi. Dicebant enim Iudaei

Luca 14.

Mat. 6.

Luca 7.

do filio Dei; Daemonium habet, & seducit turbas. Vorax est & potestater

tator vini, amicus publicanorum & peccatorum.

7. Consolatur his verbis seipsum humilis, & dicit; Non est seruus maior domino suo. Si patrem familias Beelzebub vocauerunt, quanto magis domesticos eius? Sequar Dominum meum Iesum; quia ipse dixit: Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Noli conturbari anima mea, quoniam digna factis recipis: Iesus autem nihil mali gessit, nec quicquam morte dignum fecit, & tamen vsque ad mortem crucis semetipsum humiliavit. Quia si in viridi ligno, quod erat in paradiso Dei, hæc fecerunt: in arido, quod tu es, quid fiet? Et ideo iniuste querulor, iuste autem patior, quotiescumque; & à quocumque vituperor. Si fuerit humilis increpatus & accusatus, non querit excusationes aut redargutiones; sed omnem offendit humiliationem, confitetur culpam, promittit sui emendationem. Cur hoc? Quia non hominibus placere, sed Deo querit satisfacere. Paruipendit confusionem hominum, quia timet diuinum iudicium, vbi occulta erunt manifesta. Quisquis humiliter modò confitetur culpam propriam, percipiet tunc à me peccatorum suorum remissionem.

8. Dicit ergo humilis, siue iniuste reprehensus; Peccasti, & malis coram te feci. Ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper. Quoniam iniquitatem meam annuntiabo, & cogitabo pro peccato meo. Sentit vulnus peccati interiùs, & ideo fert leuius, quicquid cruciat exteriùs. Hoc est enim magnum humilitatis indicium, confiteri in redargutione peccatum proprium. E contrario quidam superbe agunt excusando, & se defendendo coram aliis. Non (inquit superbia eorum) hoc feci; aut si feci, bene feci. Si malè non multum malè: neque in tantum, sicut isti dicunt. Quis est ille homo, qui talia loquitur de me? Et tamen istiusmodi fabulatur aliquando publice de perpetratis malis suis, ibi inquiens fui, & talia feci; hæc dixi, & sic respondi. Quantæ miseræ & cæcitatæ est, illud ore proprio pronuntiare, se malè egisse, & peccatorem se reputari ab aliis ferre non posse? Filii hominum vsquequo diligitis hanc vanitatem, & queritis mendacium? Si interrogatus fuerit humilis, non promptulus ad responsa inuenitur, sed serus & prouidens. Non est etiam ad risum facilis, sed gravitate temperatus. Cor eius deuotione spirituali citius tangitur, quia de temporali gaudio non consolatur. Compunctioni est deditus, & ad considerandum se inuenitur primus. Studet propria flere mala, aliorum bona considerare, & infirma eorum portare, & pio modo excusare. De magnis & sublimibus præsentis vitæ rebus, de honoribus & dignitatibus, de gradibus & cathedris minimè curat,

Mat. 10.

Luca 9.

Phil. 2.
Luca 23.Psal. 50.
Psal. 37.

Psal. 4.

Psal. 48.

curat, sed omnia peritura & vana esse considerat. Homo enim cum interierit, non sumet hæc omnia secum.

Psal. 87.

9. Et vbi (inquit) sunt, qui in hoc mundo floruerunt? Tanquam peregrinus & hospes vnius noctis; sic pertransierunt. Cōtemnit ergo omnes mundi honores, amplectitur opprobria & abiectiōnes. Eligit abiectus esse in domo Dei magis, quam habitare in tabernaculis peccatorū. Suscipit leue iugum Christi, abiicit laboriosam seruitutē diaboli. Nihil laboriosius, quam velle accedere, & hoc frustra; quia superbus timet semper, ne superetur; & quotidie deiicitur, ipso etiam ignorante. Pax autem & gaudium cum humili, qui per viam planā sanctorum graditur, & in vallibus commoratur. Valles enim abundabunt frumento, hoc est,

Psal. 64.

consolatione Spiritus sancti: clamabunt & hymnū dicent pro donis, quæ perceperunt. Propterea nil iam quærit in terrenis, quia spes eius tota suspensa est in cælestibus. Orat cū Propheta, & dicit: *Spes mea Domine à iuuentute mea tu es, portio mea in terra viventium.* Quid enim mihi est in cælo, & à Deo meo quid volui super terram? Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Subesse desiderat, aliis seruire paratus est propter nomen meum. Recordatur enim Scripturæ dicentis: *Remansit puer Iesus in Hierusalem, & non cognouerunt parentes eius.* Vbi mox sequitur:

Psal. 21.

Et descendit cum eis, & erat subditus illis. Et iterum; *Ego in medio vestrum sum, sicut qui ministrat.* Dicit ergo ad semetipsum: *Nōne subiecta Deo eris anima mea, quoniam ab ipso salutare meum?* Veruntamen subiecta esto Deo anima mea: quia ipse est salus tua.

Luca 2.

Luca 22

Psal. 61.

10. Familiaris est humilibus amor subiectionis, despectionis, & nullius reputationis. Et vbi possunt tales inueniri? Domine mi, tu scis. Tibi nota est omnis cōgregatio sanctorū, quoniam humilium inhabitator es mentium. Non sum ex illis; sed miserere mei & parce peccatis meis, vt detur mihi locus pænitię, illorum saltem meritis. Gaudeant, qui huiusmodi sunt, quia magnam gratiā apud te inuenerunt. Ecce ad memoriam venit illa omnium sanctorum sanctissima Dei genitrix virgo Maria, cui ab angelo dicitur; *Ne timeas Maria, inuenisti enim gratiam apud Dominum.* Et ego cur non inuenio gratiam in oculis tuis? Quia

Luca 1.

(inquit Dominus) necdū paruus factus es sub oculis tuis. Defectus gratię est, propter aggeres superbię. Eiice primū hanc trabem de oculo tuo, & tunc videbis, quid facturus sim humili seruo meo. Quando negavi humili gratiam? Et quando non exaudiui orationē pauperis? Audi prophetam: *Iste pauper clamauit ad Dominum, & Dominus exaudiuit eum, & ex omnibus tribulationibus eius saluauit eum; quia respexit Deus in orationem humilium, & non spreuit preces eorum.* Multi elato corde accedunt ad me, &

Psal. 35.

Psal. 101.

ego

ego non exaudio eos. Petunt, non vt sanentur à peccatis, sed vt appareant sancti hominibus. Optant deuotionem, sed pati nolunt mecum confusionem: humilitatem concupiscunt, sed cum humilibus contemni ab hominibus refugiunt. Sic amare querunt virtutes sine odio vitiorum, & falluntur in desiderio suo. Qui enim vult habere dulcedinem virtutis, extirpare debet cor à vitiis, & passionum tribulis. Humilis autem nititur semper destruere omnem elationem cordis, & odit praelationem super alios, quæ est iniquitas maxima. Nam hæc angelos fecit dæmones, & homines constituit peccatores; quia immundus est coram Deo omnis, qui exaltat cor suum.

11. Væ, qui magni estis in oculis vestris, & coram vobismetipsis prudentes. Væ, qui creditis omne altum sanctum; & ad omne sublime dicitis, Honor Dei est & gloria eius. Et quare decipitis cor vestrum? Multum erigimini filij Leui. Nolite ambulare in magnis & mirabilibus super vos, sed inclinate rebelles ceruicem vestram. Quod si non feceritis, ego ascendam contra vos, & conuocabo cælum & terram & omnia elementa aduersum vos, & pugnabit mecum orbis terrarum contra insensatos & superbos. Et incuruabitur altitudo vestra, & sublimis erit in conculcationem, & gloriosus terræ in confusionem. Væ, qui ascenditis ad latera aquilonis super montem excelsum valde, vt videatis omnia regna mundi & gloriam eorum. Et dicitis; Spes nostra turris Babylonis; illic sedebimus, & gaudebimus. Sed non erit, neque stabit verbum istud. Planctum istum pro cantu audietis: *Filia Babylonis misera, beatus qui retribuet tibi retributionem tuam, quam promeruisti. Ecce malleolus & incus, virga & baculus, stridor & fletus, super omnem arrogantem. Casus & deiectio, ignominia & confusio, super omnem presumentem. Nolite ergo in altum extollere cornu vestrum, nolite loqui aduersum Deum iniquitatem; sed exinanite vos, vsque ad fundamentum in ea congregatione, in qua statis.*

12. Fundamentum est ipsa humilitas, & aliud fundamentum nemo potest ponere, præter id quod positum est, quod est Christus Iesus. Hoc fundamentum fundatur in montibus sanctis: diligit enim Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Babylonis. De humilibus loquendum fuerat, sed superbia Satanæ hoc impediuit. Nam sunt plurimi ad ascensum tam prompti, ad descensum verò pigri; satis parati ad honores, ad gradus, & praelationes. Sentiant de se magna, præsumunt fortia, & imaginantur his multa similia. Hæc mala cauenda sunt, & à corde pauperum Christi citius repellenda. Est etiam laudandum in humili valde, quod tã tardus inuenitur ad tumultus seculi, ad interiora verò

sole-

Isaia 5.

Sap. 5.
Isaia 2.

Psal. 138.

Psal. 74.
Psal. 136.

Psal. 86.

ſollicitus; quoniam apparere foris nimis metuit, & abſcondi ab hominibus velut mortuus gaudet. Studium eius circa humilia exempla ſanctorum, circa materiam propriæ fragilitatis, & memoriam humilis Ieſu inter homines conuerſantis. Multâ inuenit ſeipſum humiliandi cauſam, & ſilvam magnam quærit deuotè meditando tam diebus quàm noctibus.

13. Legit ergo in ſcripturis ſanctis, & cõſiderat quàm longa ſit à ſanctorum virtutibus, Miratur eorũ exercitia, labores, tentationes, abſtinentias: intuetur ſummã humilitatem, fortiſſimam patientiam, perfectam obedientiam, & plenam omnium rerum ſecularium mortificationem. Deſſet ideo acriter, & contriſtatur vehementer; quia non eſt in eo talis virtutũ feruor, neque pro acquirendis virtutibus cõſimilis labor. Ah puluis, inquit, quid non ſumus? Caro & ſanguis, in quibus nos inuoluti iacemus. Terra patria noſtra, terrena cogitatio noſtra, animalis cõuerſatio noſtra, lignum & lapides occupatio noſtra. Eſca & potus, ſomnus & otium, in finibus noſtris. O quantum in imo ſumus, qui vix veſtigium pedis de virtutibus ſanctorum habemus? Et tamen adhuc ſuperbimus, & viam humilitatis non quærimus! Adhuc in bonis tepeſcimus, in malis quotidie ſeneſcimus, & putari aut videri ab aliis aliquid volumus. Hoc eſt enim alienũ ab humili corde, quod feruet iugiter proficiendi deſiderio. Cõſiderauit enim ſe, & abiit amarus in indignatione ſpiritus ſui, ad interius cubiculum ſuum, vt ploret ſibi. Deinde ſurgens legit in Apoſtolo Paulo, quid de ſe ſentiat: *Ego (inquit) ſum minimus Apoſtolorum, qui non ſum dignus vocari Apoſtolus, quoniam perſecutus ſum eccleſiam Dei.* Et in Euan gelio de beata virgine: *Reſpexit Deus humilitatem ancilla ſua.* Et iterum in propheta: *Humiliaui in ieiunio animam meam, & poſui veſtimentum meum cilicium.* Et cum Abraham: *Loquor ad Dominum meum, cum ſim puluis & cinis?* Omnia hæc operatur in electorum cordibus vera humilitas, quæ omnium virtutum cauſa eſt & cuſtos.

Iacob 1.

I Cor. 15.

Lucæ 1.

ſal. 34.

Gen. 18.

Humilitatis laus

Iacobi 4.

Lucæ 1.

14. Surge nunc, atque occurrens illi, dic ad eam: Beneueniat Domina mea humilitas. Ingrederere ad me, o virtus Chriſti, inuentrix gratiæ, ſingularis gloriatio virginis Mariæ. Accede ad me, o reparatio læſæ charitatis, reconciliatio totius humanæ perditionis. Per te cæli aperti ſunt, & per te clauſtra inferni cõfracta. Per te erecti ſumus, & per te ad patriã reducti. Tu de peccatoribus facis iuſtos, & iuſtos angelis associas. Tu Chriſtũ de cælo vocaſti, & Mariã ſuper choros angelorum exaltaſti. Deus licet diues ſit in gratia, nemini tamen niſi humili confert gratiam. Et quia hæc virtus præ omnibus in Maria abundauit, ideo & ipſa gratia plena fuit. Jam claret, quod humilitas eſt omnium ſanctorum,

sanctorū, & fuit semper virtus maxima. Ipsa meretur, quod meritis non debetur; ipsa percipit, quod littera non docetur. Hæc casum nescit, quia nunquam de se magna præsumit. Qui hanc habet, diligit & custodit; in pace Christi dormiet, & requiescet, sicut Christus humilibus repromisit, *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.* *Mat. 11.*

CAPVT III.

De patientia.

1. Postquam (Domine) de sancta paupertate & humilitate, quædã eloqui dignatus es, restat iam, vt secundũ promissum tuum, de patientia mirabili virtute, seruo tuo aliqua inuenies. Fateor hoc namque coram te, multum me hac virtute egerere, & valde mihi opus esse multa patientia. Qualis est enim vita mea, nisi quædam longa miseria, a die natiuitatis vsque in diem sepulturæ meæ? Et nihil inter hæc vacat, quod non laborem & dolorem mihi multiplicet. Et quomodo in hanc veni miseriam, Deus meus? Tu nosti bene, quanta mala circumdederunt me in corporis carcere positũ: & nemo est, qui ita nouit miseriam hominum sicut tu, Domine Deus noster. Vide ergo, quàm necessaria mihi sit patientia. Quid est anima mea, quod in terra inimicorum es? Nam si in via Dei ambulasses, habitasses vtique in pace super terram. Dereliquisti Dominum Deum tuum, fontem aquarum viuentium: & fodisti tibi cisternas, quæ non poterant aquas continere, & ideo tradita es manibus odientium te.

Patientia
virtus mi-
rabilis.

Vita homi-
nis quasi
quædam
longa mi-
seria.

Baruc. 3.
Hier. 2.

2. Sed reuertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te. Propter peccata mea Domine, hæc omnia iusto iudicio tuo euenerunt super me. Peccaui cum patribus meis, & porto graue iugum super omnes filios Adam, quoniã filij iræ omnes filij eius.

Verũ tamen nisi subuenisset nobis auxiliũ tuum de cælo, quasi Sodoma fuisset, & quasi Gomorra similes essemus, quæ submersæ sunt in momento. Ideoque misericordiæ tuæ multæ Domine, quod consumpti non sumus: & bonitas magna nimis, quod adhuc viuimus. Filij mortis eramus omnes, sed præuenisti nos in miserationibus tuis, & non sicut delictum nostrũ, sic & iudicium tuum, superabundauit misericordia tua super omnia opera nostra pessima. Recordatus es, quia puluis sumus: & homo, sicut scenu & flos agri. Tibi hæc dixi Deus, & Pater misericordiarũ, vt scirem miseriam meam, & causam miseriarũ omnium rectum iudiciũ tuum. Sed tamen adhuc quæro ex omnibus his, si qua sit cõsolatio in Christo Iesu Domino nostro. Et si nõ ad plenum mereat consolari, tribue saltem ex parte aliqua. Quis ergo

Ecclesi. 10.
Ephes. 2.
Isaia 1.
Thren. 3.

Psal. 102.

- Pſalm. 118.* ergo conſolabitur animam meam? Multos inueni deſolatos, narrantes mihi iniquas fabulationes, ſed nõ vlex tua Domine.
- Pſalm. 144.* 3. O conſolator optime, dulcis hospes animæ, dulce refrigeriũ, qui implet omne animal benedictione: aperi manũ tuam, & effunde benedictionem de cælo ſuper arenam terrã meam. Expando ad te manus meas, quia ſum ſicut terra ſine aqua tibi. Velociter exaudi me Domine, deſecit enim ſpiritus meus. Et ego ſine te quid ibo: Et ad quem confugiam? Tu es Domine Deus meus, & ideo ſuſcipe propitiuſ preces meas. Leuavi ad te animã meam, tu noli me diſpicere. Oſtendi miſeriam, tu noli oculos auertere. Peccaui, noli me condemnare. Tibi dixit cor meũ, exquiſiuit te facies mea Domine, noli me derelinquere. Dixiſti enim per te meipſum, nos conſolari cupiens: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati eſtis, & ego reſiciam vos.* Et iterum: *Si quis ſitit, veniat ad me & bibat,* Sitiuit in te anima mea, quã multipliciter tibi caro mea? In terra deſerta, inuia, & inaquoſa, habitatio mea Domine. Terram arenam dediſti mihi Domine, da & irriguam ſuperius. Neque enim parua eſt miſeria mea, qua affligor in hac vita mea. Nam quocunq; me verto, dolores & labores inuenio. Et ideo quaſo, ne irascaris mihi; quia anxietus eſt in me ſpiritus meus, & verba mea non murmure ſed dolore plena ſunt. Effudi in conſpectu tuo orationem meam, & tribulationem meam ante te pronuncio. Eſt enim miſero ſæpe conſolatio, ſuam miſeriam amico reuelare. Et vulnus tumens dum aperitur, minus dolet & citiũs curatur. Tibi ergo reuelavi cauſam meam, Pater miſericordiarum.
- Exod. 3.* 4. Et ait Dominus: Quid vis, vt faciã tibi? Animæ quior eſto, fili mi. Videns vidi afflictionẽ populi mei, qui eſt in Ægypto, & deſcendi liberare eum. Sed cum etiam benefecero tibi, memor eris nominis mei, quia ſaluator & redemptor tuus ego ſum. Iam noli contriſtari, quia ego ipſe qui loquebar, ecce aſſum. Quare ergo mœrore cõſumeris? nunquid conſiliarius non eſt tibi? Recordare ſermonis, quid promiſerim diſcipulis meis; *Nõ relinqua vos orphanos: ſed mitã promiſſum Patris mei in vos Spiritũ veritatis, vt maneat vobiscum in æternũ.* Ille eſt enim, qui in aduerſis conſolatur corda Sanctorũ. Et dixi hoc de Apoſtoliſ. Domine & diſcipulis tuiſ dixiſti, & impleſti in eiſ promiſſum tuum: ſed de me nescio, quomodo fiet iſtud quoniam non fueram ibi. Et Dominus: *Nõnne & tu diſcipulus meus viſ fieri?* Etiam. Quod dixi eiſ, dico omniſ, quia puſillum & magnũ ego ſuſcipio. Rogavi Patrem meum non tantũ pro hiſ, ſed etiã pro eiſ, qui credituri ſunt in me per verbum eorum. Omni� enim, qui voluerit eſſe diſcipulus Chriſti, particeps erit bonorum omniũ, quæ

promisi electis meis. Elegi eos, & posui eos, vt eant & fructum afferant in patientia, & fructus eorum maneat in vita æterna. Hoc loquor tibi, vt in me pacem habeas, & in patientia animam tuam custodias. Pacem meam relinquo tibi, pacem meam do tibi, non quomodo mundus dat, ego do tibi. Patiens esto, & aduersa libens suscipe.

Ioã. 15.
Ioan. 16.
Ioan. 14.

5. Ne desistas in tribulationibus, quia tribulatio ignis confumens est. Purgat peccata, extinguit præsumptionem, fugat dissolutionem, ingerit salubrem tristitiam; dat odium mundanorum, & facit Christi imitorem. Velles istis lucris carere? Non Domine. Hæc tamen operatur in tribulatione vera sapientia. Noli proinde querere pacem nisi in Deo, pacem & gaudium in Spiritu sancto, quam mundus non potest dare. Et dixi: O pax & gaudium Domini mei Iesu Christi, quales filios tu facere consueuisti, quibus modis te mentibus electorum de celo veniens infudisti? O pax & gaudium in Spiritu sancto, quod non datur impijs, sed manifestatur humilibus & omnibus deuotis Dei seruis. Vtinam dirumperes caelos, & ad me descenderes, & infirmam animam meam visitares frequentius; & experimento discerem, quoniam benignus est spiritus sapientiæ, & pax multa diligentibus legem tuam, & gustantibus suauitatem Spiritus sancti. Quam libenter tunc ista caduca & terrena omnia contemnerem, vt eius dulcedini semper inhaererem. Quam patienter omnia aduersantia susceperem, cum præ amore eius graue quicquam esse non sentirem. Et quid tunc ultra oblectare me posset, quando ille sic me absorbuisset?

Tribulationis fructus.

Sap. 1.
Psal. 118.

3. O quam suavis est Domine spiritus tuus, qui vt dulcedinem tuam in filios gratiæ demonstrares, pane suauissimo de celo præstito, esurientes animas replesti bonis internis, fastidiosos diuites dimitteps inanes; quia consolatione sancti Spiritus, digni non sunt. Hæc omnia operatur vnus & idem spiritus tuus, diuidens singulis prout vult, adiuuans infirmitatem nostram, & consolans nos in peregrinatione nostra, in grandi exilio quò relegati sumus. Sed scio Domine, quia hæc est hora dici tertia, quando Petrus aperuit os suum, & loquebatur verbum tuum cum fiducia magna; quando repletus est vino nouo, quod lætificat eor hominis, quando vnctus est oleo gratiæ & lætitiæ, cum confortibus suis. Hæc est hora, de qua coapostolus eius dicit: *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis; quia non accepimus spiritum huius mundi, sed spiritum qui ex Deo est.* Et scripsit dicens: *Gaudete (fratres) in Domino semper; iterum dico gaudete, Dominus enim propè est.* Verè illi propè erat, qui tantam gratiæ copiam à Domino perceperat; vt esset ipse plenus, &

Sap. 12.

1. Cor. 12.

Act. 2.

Rom. 5.
Rom. 8.

Phil. 4.

alijs propinaret ex abundantia cordis tam multiplices cōsolationes. *Sive* (inquit) *mente excedimus Deo, sive sobrii sumus vobis, semina propter vos charissimi*. Hæc est hora, in qua propheta lætatur, dicens: *Et immisit in os meum canticum novum, carmen Deo nostrum. Exultabunt labia mea, cum cansaero tibi; & anima mea, quam redemisti. Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum*. Et plures fuerunt, qui de hac multa præcinuerunt, & gustauerunt bonum Dei donum; virtutem quoque & gratiam, quam habebant. Deus meus, tu eis hoc dedisti; Deus, tu propitius eis fuisti, & eos interius per spiritum tuum docuisti. Beati sunt serui illi, qui caelestium bonorum participes fieri meruerunt, & tam dulci & pio Domino seruire die ac nocte amauerunt. Non sunt de terra vita & conuersatio eorum; sed viuunt de memoria æternorum corda illorum. Saturati sunt de opimis bonis Domini, & vrinam dimittant reliquias suas paruulis suis; vt edant pauperes & saturantur de micis, quæ cadunt de mensa dominorum suorum. Sed vbi est hora illa, de qua rursus scriptum est: *Hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum?* Domine Iesu (si bene memini) verba tua sunt hæc. Et alia complura ad memoriam reuocare me delectat; quæ scio, quòd propter me omnia facta sunt & scripta.

7. Vbi est Iesu bone verbum salutis nostræ, quod locutus es in tristitia animæ tuæ? *Tristis est anima mea usque ad mortem*. Et statim postea ad discipulos: *Venit hora, vt tradatur filius hominis in manus peccatorum, & crucifigatur, & occidatur*. Et alibi: *Pater, saluifica me ex hac hora; sed propterea veni in hanc horam, vt scilicet Iesu bone moriaris pro populo, & non tota gens pereat*. Quia nihil granum frumenti, quod est Christus Dominus, cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet; si autem mortuum fuerit, multum fructum affert. O felix & beata hora, qua homo redemptus est ab æterna morte! O læta & grata nimis tristitia, quæ perpetuam nostræ perditionis deterfit mœstitiam, reddiditque mortalibus amissa gaudia paradisi. Hic erat fructus (Iesu) sacræ passionis tuæ & tristitiæ multæ pro nobis assumptæ, vt hominem perditum ad vitam perennem reduceres. Ergo illa hora non erat gaudij, sed mœroris; non consolationis, sed passionis; non pacis, sed afflictionis, vt diceres (Iesu) turbis: *Tanquam ad latronem exstis cum gladijs & fustibus, comprehendere me?* Hæc planè fuit hera turbis & nebula, quoniam clamabát vehementer Iudæi: *Crucifige, crucifige eum, reus est mortis*. Iesus tamen tacebat; & cum accoulsaretur à principibus sacerdotum, nihil respondit.

8. Quid nunc conquereris anima mea? Dic, vbi sit patientia tua? Tu rea es, & Iesus pro te in pœna est. Tu peccasti, & ille flagellatur. Tu fecisti hoc malum grande, quod deleri non potuit,

2. Cor. 5.

Psal. 39.

Psal. 70.

Psal. 83.

Heb. 6.

Psal. 16.

Psal. 21.

Luc. 22.

Matt. 26.

Marc. 14.

Ioan. 12.

Ioan. 11.

Ioan. 12.

Marc. 16.

Ibidem.

Marc. 14.

Matt. 27.

nisi eius innocenti morte. Quid igitur retribues ei, pro omnibus
 quae tribuit tibi? Et quam commutationem dabis pro anima tua?
 Ille pro te posuit animam suam, quid rependes ei? *Calicem* (in- *Psal. 115.*
 quam) *salutaris accipiam, & nomen Domini inuocabo.* Iuste omni-
 no. Et si volueris non ingratus esse, stude & istum bibere.

9. Et Dominus, Potes calicem bibere, quē ego gustauī? Et dixi. *Phil. 4.*
Omnia possum in eo, qui me confortat. At ille: *Bibete ex eo omnes Bibi-* *Matt. 26.*
te vinum meum, quod miscui vobis. Et iterum dico vobis: *Nisi man-* *Prou. 9.*
dicaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non ha- *Ioan. 6.*
bebitis vitam in vobis. Et ne dixeritis in cordibus vestris: *Durus* *Ibid.*
est sermo iste, & quis potest eum audire? Respicite ad me, & videte,
 quia ego solus portauī pondus diei & aestus. Et si fuerunt qui-
 dam, qui portauerunt onus graue, sed qui in comparatione mei?
 Ego in innocentia mea ingressus sum per foramen acus: Infixus *Psal. 24.*
 sum in limo profundi, & non fuit in me culpa. Torcular calcaui *Psal. 68.*
 solus, & de gentibus non erat vir mecum. Supra dorsum meum *Isaie 63.*
 fabricauerunt peccatores, prolongauerunt iniquitatem suam. *Psal. 128.*
 Videte manus meas & pedes meos, quia crucifixus sum pro vo- *Luc. 24.*
 bis. Mittite manus vestras, & cognoscite loca clauorum meorum.
 Palpate vulnera mea, & videte, quia fluunt sanguis & aqua de *Ioan. 20.*
 latere meo. Afferre vasa cordis vestri, & suscipite liquorem bal-
 sami. Oleum misericordiae & gratiae recondite in vasis vestris.
 Sugite mel de perta, oleumque de saxo durissimo. Aperui ianuam
 cordis mei, intrate in illud. Latus lancea perforari feci, abscondi-
 te vos in illo.

10. Quid debui vltra facere, & non feci? Respondete mihi. Ma- *Ioan. 14.*
 nete in me, & ego in vobis. Libenter sufferte aliquid pro me, ego
 sustinui tam multa pro vobis. Feci leue & portabile exemplo
 meo, ne formidatis crucem, quam cernitis. Accedite ad me om-
 nes, qui in tristitia estis, qui angustiamini in visceribus vestris,
 qui consolationem non habetis. Ego enim sum consolator ves-
 ter. Cur timetis in die mala? Ego sum protector vester, adiutor *Psal. 9.*
 in opportunitatibus, in tribulatione. Dicite mihi, quando non
 affui sperantibus in me? Quando defui clamantibus ad me. In
 psalmo quid scriptum est, & quomodo legistis? *Iuxta est Dominus* *Psal. 32.*
his, qui tribulato sunt corde, & humiles spiritu saluabit. Clamaue-
 runt iusti, & Dominus exaudivit eos, & ex omnibus tribulatio-
 nibus eorum liberabit eos. Ecce, quibus exhortor vos verbis, vt
 non deficiatis in tribulationibus. Magis gaudere deberetis, quod
 tribulamini in hoc mundo. Signum dilectionis aestimate, & ve-
 rē signum est electorum meorum. Aperite librum signatum, fo- *Apo. 5.*
 ris & intus scriptum, (vetus dico & nouum Testamentum) legi-
 te & intelligite, quia nemo sanctorum fuit, qui tentationibus &

passionibus varijs non sit examinatus, qui non sit iniuriam passus, qui non fuerit in omnibus his Deo acceptior & sanctior coram hominibus effectus. Sancti mei in aduersis proficiunt in tribulationibus odorem innocentiae suae per patientiam ostendunt. Bonus esse Abel reuult, quem malitia Cain non exercet. Castus quomodo quis putatur, nisi quem carnis lasciuia vincere non potuit? Pudicitiae amator ostenditur, qui cum Ioseph casto iuvene, contra virus suadentis feminae luctatur.

Gregor.

Propriam cuiusque voluntatem odit Deus, Obedientia laus & virtus.

11. Obediens verus etiam probatur, qui proprijs voluntatibus contraire nititur. Et hic cum fidei Abraham, pro obedientiae virtute laudabitur, & benedictione caelesti replebitur; quia magis obedit voci Dei, quam voci carnis suae, quae semper proprijs motibus agitur. De propria voluntate quid dicam? Ipsa est, quam maxime odit anima mea. Non est mihi quicquam acceptum, quod voluntate propria fuerit vitiatum. Parua & magna si vitia maculat bona, quemadmodum vera obedientia cuncta facit esse incorrupta. Agat bonum aliquis ex propria voluntate, & manuet, etiam nonnunquam culpabile. Dimitte ex obedientia bonum, & fiet maius. Creuit enim usque ad contemptum sui, & peruenit ad Iesum filium Dei, & exemplum obedientiae eius. Quam paucos ego inuenio, qui hoc obedientiae fulgentis exemplo? Vnus quique quod sibi bonum videtur, libenter agit, propterea saepe errat. Scitote filij obedientiae, quia malum agere nunquam licet; bonum autem propter obedientiam quandoque intermittere, ad perfectum vos ducit. Sicut enim perfecta charitas seipsam non querit, sic vera obedientia extra videre proprium, semper tendit. Mihi obeditis, cum praepositis vestris subiacetis. Mihi vivitis, dum vos immolatis. Ego vos viuificauit, ego pro vobis occisus fui: & vos mecum viuetis, si commortui fueritis. Mortificate filij mei, mortificate proprias voluntates, proprium videre, proprium consilium, & omne paruum & carnale desiderium. Occidite inimicos istos, alioquin ipsi occident vos. Erunt vobis fudes in oculis, lancea in latere, serpens in via, & vrfa in semita, si non occideritis eos. Non sinent vos dormire in lectulo pacificae conscientiae, & pacem auferent de corde terrae vestrae; quia isti sunt, qui conturbant Israel; hoc est, fidelem animam, Deum videre cupientem. Admonui vos. Videte igitur, quomodo cautè ambuletis, quoniam dies mali sunt, & abstinete ab omni specie mala.

Ephes. 5.

2. Thes. 4.
Plal. 114.
Psal. 115.
Psal. 33.

2. Proposui vobis patriarchas; & si parum est, adducam prophetas, quoniam ipsi tribulationes multas experti sunt in hoc seculo nequam. Primus dicit: *Tribulationem & dolorem inueni, & nomen Domini inuocabo. Tribulatio & angustia inuenerunt me, manna tua non sum oblitus. Multa tribulationes iustorum, & de omni-*

bus his liberauit eos Dominus. Considerate tamen vim verborum, quia propheta in seipso semper inuenit laborem & dolorem: sed consilium euadendi habuit, cum ad Deum in omni pressura cordis sui clamauit. Hic iterum dixit: *Ad Dominum cum tribularer clamauit, & exaudiuit me.* Secundus dicit: *Ego plorans plorauit, & oculus meus deducens aquam; quia longè factus est à me consolator, conuertens animam meam. Factus sum in derisum omni populo meo, canticum eorum tota die. Repleuit me amaritudinibus, inebriauit me absinthio. Confregit ad numerum dentes meos, cibauit me cinere. Et repulsa est anima mea, oblitus sum bonorum. Et dixi, Periit finis meus, & spes mea à Domino.* Attende verba ista, quia verba lamentationis sunt, & scripsit hæc Hieremias propheta. Sed consolationem suam etiam inuenit, cum iterum subdit: *Pars mea Dominus, dixit anima mea, præterea expectabo eum. Bonus est Dominus sperantibus in eum, anima quærenti illum, quia non in sempiternum repellit Dominus.* Tertius dicit: *Va mihi, quia factus sum, sicut qui colligit in autumno racemos vindemia. Non est botrus ad comedendum, immaturas ficus desiderauit anima mea. Periit sanctus de terra, & rectus in hominibus non est.* Consolatur tamen seipsum dicens: *Ego autem ad Dominum aspiciam, & expectabo Deum saluatorem meum. Audiet me Deus meus. Cum sedero in tenebris, Dominus lux mea est. Iram Domini portabo, quoniam peccauit ei. Educet me in lucem, videbo iustitiam eius.* Ecce testimonia prophetarum, quomodo sunt compuncta corda eorum, & qualiter in Deo sunt consolati spiritus ipsorum. Patientiam loberiam nostis. Magnum utique patientie speculum, datum omnibus seruis meis in solatium. Alias quoque sanctorum passiones, persecutiones, & tentationes non ignoratis. Hi namque omnes, & maximè sancti Martyres, grauioribus sunt probati supplicijs, & per patientiam sunt persecutorum suorum facti victores. Nonne si bene perpenditis, nemo dignus erit coronari, qui non legitimè videtur certare? Etenim in certamine probatur bonus miles. Deponite certamina tentationum & conflictus tribulationum, & nulla erit victoria. Et si nulla victoria, rectè nulli debetur mercedis corona. Dicit ergo S. Iacobus apostolus: *Omne gaudium existimate fratres mei, cum in tentationes varias incideritis.* Et sanctus Petrus: *Si quid patimini propter iustitiam, beati.* Et Paulus: *Quia vobis donatum est in Christo, ut non solum in cura credatis, sed pro illo patiamini.* Tu quoque horum admonitus exemplis & doctrinis, omni tempore patientiã in corde serua; & in omni tribulatione & angustia teipsum mihi resigna. Quis tibi nocere poterit, si bonus æmulator virtutis fueris? Ecce omnes gemitus tui numerati sunt: & tam paruum nihil pateris, pro quo non coronaberis. In tribulatione positus, memento,

Psal. 119.
Thren. 1.

Thren. 2.

Mich. 7.

2. Tim. 2.

Iacob. 1.
1. Pet. 3.
Phil. 1.

1. Pet. 3.

Maiores
meriti est
mala pati,
quàm bo-
na operari.

Pax ex pa-
tientia.

Jacob. 5.

Ioan. 14.

Matt. 10.
Lucæ 1.
Isaie 48.

13. Consolare etiam teipsum, quia Christo Iesu Domino tuo in hoc assimilaris, & gratias age, si modicum illi retribuere possis. Dico tibi, quoniam maioris meriti est aduersa pati, quàm bona operari. Quam plurimos seruos ego videor habere, sed parùm possunt sustinere. Modica tribulatione franguntur, pauca contumelia irritantur, leui occasione scandalizantur, citò de illata iniuria conqueruntur, multa argumenta cogitant quando arguuntur. Non est ista via bona, sed mihi in omnibus sanctis dissimilis valde. Quidam etiam dicunt, quia parum pacem habent; & ego dico, quòd ideo pacem non habetis, quia patientiam non seruatis. Ideo pacem non habetis quia proprietarij estis, quia carnales estis, & secundum hominem ambulatis. Vnde bella & lites in vobis, nisi ex concupiscentijs vestris? Pacem in presenti vita non inuenietis, nisi in patientia vestra. Quanto quis patientior fuerit, tanto maiori pace perfruetur. Pacem meam do vobis, non quomodo mundus dat. Pax mea in patientia multa; in malorum tolerantia in contemptu secularium gaudiorum. Qui enim voluerit esse amicus Dei, sic oportet eum facere. Non veni mittere pacem in terram, sed gladium. Pax in terra erit hominibus bonæ voluntatis, quia non est pax impijs, dicit Dominus. Habe pacem in Deo, & non cum mundo; pacem non cum vitijs & concupiscentijs vestris, sed pacem contra vitia pugnando fortiter. Hæc est bona & sancta pax, & acceptabilis mihi.

14. Memento etiam in tribulatione tua, quia omnis labor & dolor finitur breui tempore, sed merces erit æterna & copiosa apud me in cælis. Rursum attende de damnatione mulorum, quanta erunt cruciamenta eorum. Si tam parum modò vales sustinere, quid fiet de inextinguibili pœna infernali? Inser digitum tuum in flammam ignis, & forsitan vix tolerare sufficis. Quid ergo erit, si totum corpus mittatur in gehennam ignis? Noli proinde timere eum, qui occidit carnem: nec indigneris ei, qui flagellat miserum corpus: sed time eum, qui postquam occiderit, potestatem habet & corpus & animam perdere in gehennam. Istud dico time, istud pondera, istud frequenter cogita, & videbis quòd nihil est omnis tribulatio tua. In omnibus igitur mundi pressuris, his verbis consolaberis: *Patiens esto vsque ad aduentum Domini, quia sinus omnium mox appropinquabit. Transit omnis mundus, & concupiscentia eius.* Qui etiam nihil amat in mundo, leuius aduersa tolerat.

Matt. 10.

Jacob 5.
1. Ioan. 2.

15. Decipiuntur omnes amatores eius, in nihilo confidentes. Sancti verò homines, ad æterna præmia anhelant, & exire de mundo

mundo citius concupiscunt. Nil in eo habere volunt; sed thesaurum in celo sibi recondunt. Aduersa tamen multa sustinent, sed patientiæ armis se defendunt. Sape carere aduersitatibus & tribulationibus mallent, sed tamen in omnibus his se manibus meis commendant, dicentes: *Pater fiat voluntas tua. Pater non sicut ego volo, sed sicut tu vis. Omnia quacunque voluit Dominus, fecit in celo & in terra, in mari & in omnibus abyssis*; & ideo nemini contingit aduersitas, sine mea permissione & iusta ordinatione. Et dixi: Domine, tu omnia nosti; tu scis, quid expediat mihi. Ecce seruus tuus sum ego, fiat mihi secundum verbum tuum. Omnia iudicia tua vera sunt & recta; hunc humilias, & hunc exaltas, quia in manu tua sunt omnes fines terræ. Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum; fidelis es & sanctus in omnibus operibus tuis. In voluntate tua cuncta sunt posita, & non est, qui possit resistere tibi. Tu enim fecisti caelum & terram, mare & omnia, quæ caeli ambitu continentur. Dominus vniuersorum tu es; propterea in manus tuas commendo spiritum meum, quia redemptor meus tu es. Liberator meus ab inimicis meis iracundis, passionibus, & vitijs meis; susceptor in tribulationibus, consolator in angustijs multis, qui circumdederunt me nimis. Domine patientia mihi necessaria est, patientia defensatrix mea. Dixi patientiæ, soror mea es: paupertati, amica mea; humilitati, domina mea & mater mea. Vos estis omnes dilectæ Domino, & verbis oris eius benedictæ. Utinam mihi & omnibus seruis eius tam grata & iucunda, quemadmodum illi accepta. Obsecro semel & iterum, vt permaneat nobiscum vsque in finem vitæ nostræ; quia securi ad Dominum veniemus, si vobiscum permanserimus.

Luca 22.
Psal. 134.

Psal. 118.
Psal. 144.
Esth. 1.

Psal. 15.

F I N I S.

PP 4

DE